

Sygn. akt VIII Pz 74/18

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSO Grażyna Łazowska

po rozpoznaniu sprawy w dniu 16 października 2018 w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie M. F.

przeciwko Spółce (...) S. A. w B.

o rekompensatę za utracony deputat węglowy

na skutek zażalenia pozwanego Spółka (...) S. A. w B.

od postanowienia Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 28 maja 2018 *sygn. akt* IV P 212/18

p o s t a n a w i a:

- zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że zasądzić od powoda M. F. na rzecz pozwanej Spółki (...) S.A. w B. kwotę 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

(-) SSO Teresa Kalinka	(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek	(-) SSO Grażyna Łazowska
Sędzia	Przewodniczący	Sędzia

UZASADNIENIE

Powód M. F. pozwem skierowanym przeciwko Spółce (...) S.A. w B. domagał się zasądzenia na jego rzecz rekompensaty z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniach rekompensacyjnych z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Wyrokiem z 28 maja 2018 r. Sąd Rejonowy w T. G. Wydział IV Pracy w pkt 1 oddalił powództwo, a w pkt 2 odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu orzeczenia o kosztach sądowych Sąd I instancji podał, że powód przegrał proces – złożył wniosek o rekompensatę po ustawowym terminie – a o kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., odstępując od obciążania nimi powoda.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. wniosła zażalenie, w którym zaskarżyła postanowienie zawarte 2 pkt wyroku. Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów:

- postępowania, a to art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania, pomimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo niezaimplementowania w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c., tj. wypadków szczególnie uzasadnionych;
- prawa materialnego, a to § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od powoda na jej rzecz kwoty 1350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenia od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu podniosła, że nie sposób przyznać, że niezajomość prawa jest przesłanką uzasadniająca odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Tym bardziej, że pozwana poniosła koszty związane z wszczętym postępowaniem sądowym, w ramach którego miała złożyć odpowiedź na pozew w celu obrony swoich praw. Podkreśliła, że powód otrzymał decyzję odmowną w sprawie rekompensaty na etapie przesądowym, w uzasadnieniu której pozwana wyjaśniła w sposób jednoznaczny z jakich przyczyn nie jest on uprawniony do rekompensaty. Zaznaczyła, że powód nigdy nie spełniał przesłanek do uzyskania rekompensaty, a pomimo to w pełni świadomie skierował przeciwko niej powództwo. Pozwana zwróciła również uwagę na to, że jeżeli powód miał wątpliwości co do stanu prawnego to mógł zasięgnąć porady prawnej, a w tym skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa. Dalej wskazała, że skoro powód zaniechał tych czynności i bezzasadnie wszczął postępowanie, to powinna ponosić konsekwencje prawne z tym związane. W przeciwnym razie, zastosowanie w takich sytuacjach art. 102 k.p.c. – jak uczynił Sąd I instancji – prowadziłoby do wypaczenia znaczenia tego przepisu i instytucji w nim przewidzianej.

W odpowiedzi na zażalenie powód podniósł, iż nie zgadza się z argumentacją pozwanej dotyczącą bezpośrednio sprawy oraz wartości przedmiotu zaskarżenia. Wskazał, że zdawał sobie sprawę, że złożył wniosek po terminie, jednakże czuje się okradziony z 10 000 zł. Podniósł, iż w jego odczuciu pracownik czy emeryt ma prawo dochodzić swoich praw przed sądem.

Replikując na pismo powoda, pełnomocnik pozwanej wskazał, że subiektywne przekonanie powoda o poczuciu pokrzywdzenia nie stanowi podstawy do odstępowania od obciążania go kosztami postępowania. Wbrew przekonaniu powoda powyższe okoliczności nie powodują bowiem, że w stosunku do powoda nie znajdują zastosowania te same reguły i ciężary związane z uczestnictwem w postępowaniu sądowym, które dotyczą innych uczestników procesu, natomiast o tym kto jest uprawniony do przedmiotowej rekompensaty zdecydował ustawodawca, a nie pozwana.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie domagał się zasądzenia kwoty 10 000 zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. 2017 poz. 1971). Zaskarżoną decyzją pozwana odmówiła powodowi prawa do spornego świadczenia, wskazując, że jest on osobą nieuprawnioną.

Ustawodawca w art. 2 ust. 1 lit. a ww. ustawy do osób uprawnionych do tego świadczenia zalicza m.in. emerytów mających ustalone prawo do emerytury i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania

świadczenia z tytułu emerytury do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Jedną z podstaw odstąpienia od obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. stanowić może słuszność żądań w chwili ich zgłoszenia. Wypełniając wniosek o świadczenie rekompensacyjne powód miał do dyspozycji pismo jak wypełnić wniosek wraz z pełną, czytelną informacją, kto jest osobą uprawnioną. Również w zaskarżonej decyzji odmownej pozwana ponownie wskazała podstawy rozstrzygnięcia. Z treści pozwu wynika, że powód był świadomy, że nie jest osobą uprawnioną do spornego świadczenia w rozumieniu ustawy.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego zgodnie z art. 102 k.p.c. jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności.

Jak wskazał Sąd Najwyższy „zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całości okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie z 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73, LEX nr 7379, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, LEX nr 8307).

Przyznanie przez ustawodawcę prawa do rekompensaty niektórym emerytom i rencistom nie przemawia za odstąpieniem osób nieuprawnionych od obciążania kosztami postępowania. Powództwo od samego początku było bezpodstawne i strona wnosząca pozew winna liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów wywołanych swoim działaniem. Podstawą oceny, czy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa. Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie wykazał żadnej przesłanki, która uzasadniałaby zastosowanie art. 102 k.p.c.

Należy podkreślić, że słusznie podnosi strona pozwana, iż z istoty każdego postępowania procesowego wynika jego sporność i zwykle niepewność rozstrzygnięcia, a każda strona wnosząca pozew jest z reguły przekonana o słuszności swoich żądań i konieczności wystąpienia do sądu. Zatem subiektywne przekonanie o słuszności żądania nie jest z pewnością okolicznością przesądzającą o zastosowaniu całkowitego odstąpienia od obciążania kosztami z art. 102 k.p.c. – w przeciwnym razie art. 102 k.p.c. miałby zastosowanie w każdej sprawie, w której powództwo zostałoby oddalone.

Mając na uwadze powyższe zażalenie uwzględniono na podstawie art. 397 § 1, § 1¹, § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. i w pkt 1 sentencji wyroku zmieniono zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że zasądzone od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej została ustalona na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 15 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

W pkt 2 sentencji wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej 150 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego. Na kwotę tę składają się opłata w wysokości 120 zł stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej ustalona na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U 2018 poz. 265) oraz opłata od zażalenia wynosząca 30 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia wyniosła 1350 zł.

(-) SSO Teresa Kalinka	(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek	(-) SSO Grażyna Łazowska
Sędzia	Przewodniczący	Sędzia